

เอกสารประกอบการอบรมเชิงปฏิบัติการ
“การวิจัยสถาบัน: การนำเสนองานวิจัยสถาบันเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ครั้งที่ 2”
โดย สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย
วันที่ 28-29 มิถุนายน 2560 ณ โรงแรมลี การ์เด้นพลาซ่า อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กฤษยาภาณุจรรย์ โต้พิทักษ์¹

ความนำ

สารสนเทศเป็นปัจจัยสำคัญยิ่งในการกำหนดแนวทางการพัฒนาองค์กรทุกระดับ ทำให้บุคคลสามารถเสริมสร้างความรู้ที่จะนำไปใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิตประจำวัน ทั้งด้านการทำงานและชีวิตส่วนตัว ตลอดจนแนวทางแก้ไข การวางแผนและการตัดสินใจได้อย่างเด่นชัด ผู้ใดที่ใฝ่รู้และได้รับสารสนเทศที่มีคุณค่า ทันสมัยอย่างต่อเนื่อง ผู้นั้นย่อมได้รับชัยชนะเหนือผู้อื่น ในขณะที่กระบวนการวิจัยเป็นวิธีการได้มาซึ่งสารสนเทศที่มีความตรงและเชื่อถือได้ หน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ ทั้งในภาครัฐและเอกชนจึงให้ความสำคัญกับการวิจัยเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะการประยุกต์วิธีวิทยาการวิจัยมาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาหน่วยงานและองค์กรโดยตรง หรือ “การวิจัยสถาบัน” สถาบันอุดมศึกษาเองก็ได้ให้ความสำคัญกับการวิจัยสถาบัน ซึ่งเห็นได้จากการจัดตั้งหน่วยงานรับผิดชอบการวิจัยสถาบันโดยตรง มีการสนับสนุน และส่งเสริมให้บุคลากรทำงานวิจัยในงานประจำ (Routine to Research: R2R) ทั้งการจัดอบรมและให้ทุนสนับสนุนการวิจัย ผลที่ได้จากการวิจัยสถาบันนอกจากจะนำไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงและพัฒนาสถาบันแล้ว ยังเป็นผลงานทางวิชาการที่สามารถนำไปใช้ในการขอรับการประเมินเพื่อความก้าวหน้าในวิชาชีพได้อีกด้วย นอกจากนี้การวิจัยสถาบันยังได้รับการยอมรับและถูกนำมาใช้อย่างแพร่หลายในการแสวงหาชุดข้อมูลที่มีความถูกต้องและเชื่อถือได้เพื่อใช้ในการประกันคุณภาพ รวมทั้งการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่มุ่งเน้นการตรวจสอบตนเองและการพัฒนาที่ต่อเนื่อง วงการการศึกษาจึงคาดหวังว่า การวิจัยสถาบัน จักเป็นนวัตกรรมเชิงกระบวนการที่เอื้อต่อการพัฒนาการปฏิบัติงานขององค์กรและยกระดับสู่การพัฒนาวิชาชีพของบุคลากรอันเป็นเป้าหมายสุดท้าย

ความหมายและความเป็นมาของการวิจัยสถาบัน

ความหมายของการวิจัยสถาบัน

การวิจัยสถาบัน (Institutional Research) หมายถึง กระบวนการแสวงหาสารสนเทศหรือแนวทางปรับปรุงพัฒนาขององค์กร เพื่อประโยชน์ในการจัดหาข้อมูลสำหรับสนับสนุนการวางแผน การกำหนดนโยบายและการตัดสินใจขององค์กร โดยใช้วิธีวิทยาการวิจัยในลักษณะต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับบริบทหรือองค์กรที่จะทำการศึกษา บางครั้งจึงเรียกว่า การวิจัยการบริหาร (Administrative Research) หรือการวิจัยดำเนินงาน (Operational Research) (เยาวดี วิบูลย์ศรี, 2536; 204; สมพงษ์ สุชีเกตุ, 2540: 6; Joel. Saupé, 1981)

ความเป็นมาของการวิจัยสถาบัน

การวิจัยสถาบันการวิจัยสถาบันมีมานานคู่กับการตั้งองค์กรหรือสถาบันขนาดใหญ่ แต่ได้รู้จักอย่างแพร่หลายในปี ค.ศ. 1820 โดย Professor W.H. Cowley แห่งมหาวิทยาลัยสแตนฟอร์ด (Stanford university) ได้นำมาเสนอต่อที่ประชุมเพื่อประเมินผลของคณะกรรมการปฏิบัติงานของมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด (Harvard university) แนวคิดดังกล่าวเป็นข้อค้นพบของมหาวิทยาลัยเยล (Yale university) เมื่อปี ค.ศ. 1701 หลังจากนั้นก็มีกรวิจัยเพื่อติดตามผลระยะสั้นๆ อย่างแพร่หลายโดยคนในองค์กรหรือสถาบัน หรือที่เรียกว่า การศึกษาตนเอง (Self Study) ภายหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 การวิจัยสถาบันได้เริ่มขึ้นอย่างเป็นทางการที่มหาวิทยาลัยอิลลินอยส์ และที่มหาวิทยาลัย

¹ อาจารย์ประจำ สาขาการประเมินผลและวิจัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

มิเนโซต้า ประเทศสหรัฐอเมริกา จนกระทั่งในปี ค.ศ. 1974 ได้มีการจัดตั้งสมาคมวิจัยสถาบัน (Institutional Research Association) ขึ้นเป็นครั้งแรกที่มหาวิทยาลัยฟลอริดา (Florida State University) ในประเทศสหรัฐอเมริกา ทั้งนี้ เพื่อเป็นศูนย์กลางในการส่งเสริมให้มีการวิจัยสถาบันในระดับอุดมศึกษาทั้งในมหาวิทยาลัยและวิทยาลัยต่างๆ ของประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศอื่นๆ ที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาอุดมศึกษา อย่างไรก็ตาม การวิจัยสถาบันในระยะเริ่มแรกยังอยู่ในวงจำกัดเนื่องจากได้รับทุนสนับสนุนเพียงเล็กน้อย จึงมีการศึกษาเฉพาะปัญหาในการดำเนินงานของหน่วยงาน ไม่ได้คำนึงถึงการศึกษาค้นคว้าผลระยะยาว ในปี ค.ศ. 1966 ผู้แทนจากมหาวิทยาลัยกว่า 300 แห่ง ในสหรัฐอเมริกาซึ่งเป็นสมาคม

สำหรับประเทศไทยได้มีการจัดตั้งหน่วยวิจัยสถาบันขึ้นเป็นครั้งแรกที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเมื่อ พ.ศ. 2514 โดยมีหน้าที่ 3 ประการคือ ประการแรกเพื่อรวบรวมข้อมูลที่จำเป็นสำหรับการวางแผนพัฒนาและการบริหารมหาวิทยาลัย ประการที่สอง เพื่อทำการวิจัยตามความต้องการของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และการทำวิจัยอื่นๆ ที่เป็นไปตามภาระหน้าที่ประจำ และ ประการสุดท้าย เพื่อเผยแพร่ข้อมูลในรูปแบบต่างๆ โดยมีระบบข้อมูลเพื่อการบริหารของจุฬาลงกรณ์ (Chulalongkorn University Management Information System: CU-MIS) เป็นเครื่องมือในการจัดการข้อมูล ซึ่งประกอบไปด้วยข้อมูล 5 ประเภท ได้แก่ ข้อมูลโปรแกรมทางการศึกษา ข้อมูลอาจารย์ ข้าราชการ และเจ้าหน้าที่ ข้อมูลนิสิต ข้อมูลการเงิน ข้อมูลอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก (เยาวดี วิบูลย์ศรี, 2534)

ประเทศไทยได้มีการจัดตั้งสมาคมวิจัยสถาบันขึ้นแล้วเมื่อวันที่ 12 กรกฎาคม 2543 โดยมีศาสตราจารย์ ดร. วิจิตร ศรีสอ้าน เป็นนายกสมาคมและผู้ริเริ่มจัดตั้งในนามสมาคมวิจัยสถาบันและพัฒนาอุดมศึกษา (Association of Institutional Research and Higher Education Development) มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นศูนย์กลางของนักวิจัยสถาบัน นักวิชาการ และผู้บริหารการศึกษา ได้พบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นใหม่ ๆ อันนำไปสู่ประโยชน์ในทางวิชาการและวิชาชีพ การส่งเสริมการจัดทำวิจัยสถาบันและเผยแพร่ผลงาน รวมทั้งการให้บริการทางด้านการศึกษา สถาบัน ด้านนโยบายและแผน และการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา โดยมีเป้าหมายสูงสุด คือ การศึกษาระดับอุดมศึกษาของชาติโดยรวมก้าวหน้าและพัฒนาไปอย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ สามารถแก้ปัญหาและสนองตอบต่อความต้องการของสังคมและประเทศชาติได้ (สถาบันวิจัยสถาบันและพัฒนาอุดมศึกษา, 2543)

พัฒนาการของการวิจัยสถาบัน

การวิจัยเป็นภารกิจที่สำคัญประการหนึ่งในสถาบันอุดมศึกษา บทบาทของการวิจัยจะถูกใช้เป็นกระบวนการในการศึกษาและพัฒนาทางด้านวิชาการและการศึกษาและพัฒนาสถาบันหรือองค์กร จึงจำแนกการวิจัยในสถาบันอุดมศึกษาได้สองประเภทด้วยกัน (วิจิตร ศรีสอ้าน, 2553) ได้แก่

1. การวิจัยวิชาการ (Academic Research) ซึ่งโดยทั่วไปจะแบ่งการวิจัยเชิงวิชาการออกเป็นการวิจัยบริสุทธิ์ และการวิจัยประยุกต์ บทบาทของนักวิจัยส่วนใหญ่จะเป็นบุคลากรสายวิชาการ ทำวิจัยเพื่อพัฒนาองค์ความรู้ ประยุกต์ใช้องค์ความรู้ ตลอดจนพัฒนาการจัดการเรียนการสอน
2. การวิจัยสถาบัน (Institutional Research) ครอบคลุมการวิจัยเพื่อสารสนเทศสถาบันการวิจัยเพื่อกำหนดนโยบายและการตัดสินใจ การวิจัยเพื่อนำผลมาแก้ปัญหาพัฒนาสถาบัน และการวิจัยเชิงประเมินผลงาน บุคลากร องค์กร สถาบัน ตลอดจนการประกันคุณภาพการศึกษาของสถาบัน

วิจิตร ศรีสอ้าน (2553) ได้แบ่งพัฒนาการของการวิจัยสถาบันเป็น แบ่งออกเป็น 4 ยุคด้วยกัน ได้แก่

ยุคที่ 1 ยุคบุกเบิก พ.ศ. 2514-2517 นับตั้งแต่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้จัดตั้งหน่วยวิจัยสถาบันขึ้นจนจบจนมีการขยายตัวในระดับอุดมศึกษาอย่างต่อเนื่อง

ยุคที่ 2 ยุคขยายเป็นเครือข่ายระดับชาติ พ.ศ. 2517-ปัจจุบัน เป็นยุคที่มีการขยายเครือข่ายการวิจัยสถาบันในระดับชาติ โดยการนำของทบวงมหาวิทยาลัยที่มีการส่งเสริมให้มีการวิจัยสถาบัน จนมีการจัดตั้งเป็นหน่วยงานหนึ่งที่มีหน้าที่เฉพาะในมหาวิทยาลัยและสถาบันอุดมศึกษา

ยุคที่ 3 ยุคการใช้ผลเพื่อการปฏิรูปการศึกษาและการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2530-ปัจจุบัน เป็นยุคที่มีความต้องการใช้ผลการวิจัยสถาบันเพื่อวางแผนในดำเนินงาน ตลอดจนใจการปฏิรูปการศึกษา และการประกันคุณภาพการศึกษา

ยุคที่ 4 ยุคพัฒนาเป็นวิชาชีพชั้นสูง ยุคนี้เป็นการพัฒนาของวิจัยสถาบันจนกระทั่งมีการเปิดสอนเป็นส่วนหนึ่งหรือเป็นรายวิชาในหลักสูตรต่าง ๆ ในระดับอุดมศึกษา มีการจัดตั้งสมาคมวิจัยสถาบันและพัฒนาอุดมศึกษา และมีการฝึกอบรม ประชุมสัมมนาด้านวิจัยสถาบันอย่างแพร่หลาย

ปัจจุบันการวิจัยสถาบันนับเป็นศาสตร์หนึ่งที่มีแนวโน้มในการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง มีการประยุกต์ใช้วิธีวิทยาอย่างหลากหลาย และแพร่ขยายไปทุกระดับการศึกษา ทั้งนี้เนื่องจากวิจัยสถาบันได้รับการยอมรับจากวงการวิชาการว่าเป็นนวัตกรรมเชิงกระบวนการที่จะช่วยพัฒนาวิชาชีพ จึงยอมรับผลงานที่เกิดจากการวิจัยสถาบันให้เป็นผลงานที่สามารถใช้ประกอบวิทยฐานะของบุคลากรสายสนับสนุนในมหาวิทยาลัย การประยุกต์ใช้ผลของการวิจัยสถาบันอย่างกว้างขวางขึ้นทั้งด้านสารสนเทศการศึกษา การวางนโยบาย การตัดสินใจ การแก้ปัญหา การพัฒนา และการประกันคุณภาพการศึกษา อนาคตของวิจัยสถาบันจึงมีแนวโน้มที่จะได้รับการยอมรับว่าเป็นวิชาชีพแขนงหนึ่งที่มีองค์ความรู้ มีการศึกษา อบรม และมีสมาคมวิชาชีพดูแลคุณภาพและส่งเสริมมาตรฐานของวิชาชีพต่อไป

ลักษณะของการวิจัยสถาบัน

การวิจัยสถาบันมีเป้าหมายเพื่อให้ได้ข้อมูลในการปรับปรุงและพัฒนาการปฏิบัติงานในองค์กรหรือหน่วยงาน ปัญหาหรือแนวทางการพัฒนาจึงมีลักษณะเฉพาะ ซึ่งสรุปลักษณะของการวิจัยสถาบันได้ดังนี้

1. เป็นการวิจัยตามขอบเขต ลักษณะ หน้าที่ หรือโครงสร้างของงานที่รับผิดชอบหรือปัญหาที่เกิดขึ้นในแต่ละองค์กรหรือสถาบันนั้นๆ
2. เป็นการวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหาหรือกำหนดนโยบายหรือพัฒนาองค์กรหรือสถาบันนั้นๆ ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว แต่อาจนำไปเป็นแนวทางในการวิจัยสถาบันอื่นๆ ได้
3. คณะผู้วิจัยเป็นนักวิจัย หรือ นักวิชาการ ที่สังกัดอยู่ภายในหน่วยงานหรือสถาบันนั้นๆ (เว้นแต่จะมีที่ปรึกษาจากภายนอกร่วมด้วยก็ได้)

เป้าหมายของการวิจัยสถาบัน

การวิจัยสถาบันเป็นการศึกษาและวิเคราะห์เกี่ยวกับการดำเนินงานสภาพแวดล้อม และกระบวนการของสถาบันอุดมศึกษา เพื่อประโยชน์ในการจัดหาข้อมูลสำหรับสนับสนุนการวางแผน การกำหนดนโยบาย และการตัดสินใจเรื่องต่างๆ โดยมีเป้าหมาย (กิตติชัย ไตรรัตนศิริชัย, 2554) ดังนี้

1. วิจัยเพื่อแก้ปัญหา โดยจำเป็นต้องมีการวิจัย สำหรับใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจ ติดตาม และปรับเปลี่ยนการดำเนินงานของสถาบัน เช่น ปัญหานักศึกษาที่ลาออกกกลางคัน ปัญหานักศึกษาที่เข้าศึกษาในสถาบันมีจำนวนน้อย เป็นต้น

2. วิจัยเพื่อการตัดสินใจ เป็นการวิจัยเพื่อประกอบการตัดสินใจในบางเรื่อง เช่น การขยายวิทยาเขต การเปิดหลักสูตรใหม่ เป็นต้น หากมีผลงานวิจัยที่มีข้อมูลสนับสนุนและยืนยันได้ก็จะทำให้การตัดสินใจเป็นไปอย่างถูกต้องและเหมาะสม

3. วิจัยเพื่อวางแผนอนาคต เพื่อเตรียมความพร้อมในการดำเนินงานของสถาบันได้อย่างเหมาะสม เช่น การศึกษาแนวโน้มทางเศรษฐกิจ แนวโน้มทางสังคม แนวโน้มของนักศึกษา และแนวโน้มของสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการดำเนินงานของสถาบัน เป็นต้น

4. วิจัยเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา สถาบันจึงต้องมีการประเมินคุณภาพภายในของตนเองอยู่เป็นประจำ การทำวิจัยสถาบันจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่ควบคู่ไปกับการดำเนินการเรื่องอื่น ด้วย

ขอบข่ายของการวิจัยสถาบัน

ส่วนใหญ่ นักวิชาการได้กำหนดขอบข่ายการวิจัยสถาบันโดยมุ่งเน้นการปฏิบัติงานอันเป็นพันธกิจของสถาบัน โดยมีรายละเอียดดังนี้

อุทุมพร จามรมาน (2527: 5-15) ได้กำหนดขอบข่ายของการวิจัยสถาบันว่าควรครอบคลุมประเด็นดังต่อไปนี้

1. คุณลักษณะนิสิตนักศึกษา เช่น การวิเคราะห์ว่าคุณลักษณะนักศึกษาที่เหมาะสม นักศึกษาใหม่ บัณฑิตที่จบ ความต้องการ/เป้าหมายในชีวิตของนักศึกษา ความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย

2. คณาจารย์และบุคลากร เช่น การประเมินผลการสอน การประเมินประสิทธิภาพของอาจารย์ สภาพขวัญ กำลังใจ ความพึงพอใจ โครงสร้างลักษณะสังคม เศรษฐกิจของอาจารย์/บุคลากรอื่นๆ การพัฒนาอาจารย์/บุคลากร

3. หลักสูตรและการสอน เช่น การวิเคราะห์ปรัชญาการศึกษา การกำหนดปรัชญาและเป้าหมายทางการศึกษา การประเมินหลักสูตร การพิจารณาเกรด

4. การประเมินโครงการหรือกิจกรรมในสถาบัน เช่น คุณภาพการศึกษา การใช้แหล่งสารสนเทศ การประเมินโครงการตามแผน การประเมินโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ ที่มหาวิทยาลัยดำเนินการ

5. การจัดการลงทะเบียน เช่น ความต้องการในการเรียนวิชาต่างๆ สาขาวิชาที่คนต้องการ วิธีการสอบคัดเลือก วิธีการรับสมัคร ความต้องการและวิธีการผลิตคนสู่แหล่งงาน

6. การทำนายนายความสำเร็จของการศึกษา เช่น การทำนายนายผลความสำเร็จของนักศึกษา การทำนายนายผลการบริหารของผู้บริหารระดับต่างๆ และผลการปฏิบัติงานของบุคลากร

7. การวางแผน เช่น การพิจารณาวิธีการวางแผน การประเมินแผนในลักษณะต่างๆ และในระดับต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นระดับมหาวิทยาลัย คณะหรือหน่วยงานหรือภาควิชา

8. การวิเคราะห์นโยบาย เช่น การวิเคราะห์วิธีการกำหนดนโยบาย โครงสร้างและรายละเอียดของนโยบาย การวิเคราะห์เป้าหมาย

9. ระบบข้อมูล เช่น การพิจารณาจัดทำระบบข้อมูลพื้นฐานเพื่อการดำเนินงานและกิจกรรมอื่นๆ ตามขอบข่ายหน้าที่ของมหาวิทยาลัย เทคนิคการรายงานเผยแพร่

10. งบประมาณและค่าใช้จ่าย เช่น รูปแบบการจัดสรรงบประมาณภายในมหาวิทยาลัย การวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายในลักษณะต่างๆ แนวทางการจัดหารายได้ของมหาวิทยาลัย การลงทุนการศึกษา

11. อาคารสถานที่ การจัดตารางบริการและการใช้ประโยชน์ เช่น ลักษณะการใช้พื้นที่ในมหาวิทยาลัย การวิเคราะห์ความต้องการใช้พื้นที่ การคาดคะเนการใช้พื้นที่ การใช้อาคาร การจัดสาธารณูปโภคต่างๆ ความคุ้มค่าและความเหมาะสม การวิเคราะห์ตารางการให้บริการเพื่อสนับสนุนกิจกรรมของมหาวิทยาลัย

ศูนย์วิจัยและพัฒนาาระบบบริหารงานอุดมศึกษาแห่งชาติของสหรัฐอเมริกา (National Center for Higher Education Management System (NCHEMS) ได้กำหนดขอบข่ายของการวิจัย

สถาบันว่าครอบคลุมข้อมูลที่สำคัญสำหรับผู้บริหารในสถาบันดังนี้

1. ข้อมูลด้านนิสิต/นักศึกษา (Student) ข้อมูลด้านนิสิต/นักศึกษา ถือเป็นข้อมูลที่สำคัญในการบริหารและการตัดสินใจเนื่องจากนิสิต/นักศึกษาเป็นกลุ่มเป้าหมายการบริการหลัก ที่สถาบันต้องให้ความสำคัญ อาทิ ข้อมูลพื้นฐานหรือภูมิหลัง ข้อมูลการเข้าเรียน การออกกลางคัน การลาออก ความคาดหวังของนิสิต/นักศึกษา ความพึงพอใจ/ทัศนคติที่มีต่อสถาบันหรือรูปแบบการเรียนการสอนหรือความต้องการของหน่วยงานที่ใช้บัณฑิต เป็นต้น

2. ข้อมูลด้านบุคลากร (Staff) ในแต่ละสถาบันบุคลากรนั้นเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่ายิ่ง โดยเฉพาะในอุดมศึกษาจำเป็นต้องมีคุณภาพและศักยภาพสูง เพื่อผลิตบัณฑิตและให้เป็นเลิศทางวิชาการ จึงควรได้มาซึ่งข้อมูลที่ต้องการและสมบูรณ์เกี่ยวกับ จำนวนคณาจารย์ คุณวุฒิ ความเชี่ยวชาญทางวิชาการ การวิจัยความถนัดหรือความสนใจหรือการคาดคะเนความสูญเสียอาจารย์เนื่องจากการเกษียณอายุหรือสมองโหล รวมทั้งสภาพความเป็นอยู่ สภาพทางเศรษฐกิจและสังคม ความต้องการด้านการพัฒนาความรู้ ความก้าวหน้า ข้อมูลด้านค่าตอบแทน เงินเดือน ค่าจ้างและสวัสดิการอื่นๆ ข้อมูลด้านขวัญและกำลังใจ ความจงรักภักดีต่อสถาบัน เป็นต้น

3. ข้อมูลด้านหลักสูตร/โปรแกรมการศึกษา (Program) หลักสูตรแต่ละวิชานั้นมีความสำคัญมากต่อการเรียนการสอน ดังนั้น จึงควรทำวิจัยเพื่อหาข้อมูลมาปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอนให้ทันสมัยในยุคโลกาภิวัตน์ อาทิ ข้อมูลหลักสูตรและเนื้อหาของหลักสูตรรวมทั้งความเหมาะสมของหลักสูตรในปัจจุบันและข้อมูลแนวโน้มที่จะเปิดหลักสูตรเพิ่มในอนาคต ข้อมูลจำนวนสถิติที่ลงทะเบียนในแต่ละโปรแกรม จำนวนผู้ลงทะเบียนและจำนวนที่สำเร็จการศึกษา จำนวนห้องเรียน จำนวนชั่วโมงการทำงานของอาจารย์ต่อสัปดาห์และภาระงาน ข้อมูลความพอใจ ทัศนคติ และความต้องการ รวมทั้งปัญหาอุปสรรคในการเรียนแต่ละโปรแกรม ข้อมูลกิจกรรมเสริมหลักสูตร ข้อมูลทิศทางในการพัฒนา/ผลิตบัณฑิต/รูปแบบการผลิตบัณฑิต ฯลฯ

4. ข้อมูลด้านการเงิน/งบประมาณ (Finance) เงินเป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างหนึ่งในการบริหารงาน จึงควรมีข้อมูลในด้านนี้ไว้ เพื่อการตัดสินใจว่าจะขยายหรือคงไว้ หรือยุบเลิก หรือเปลี่ยนแปลงจึงควรทำวิจัยในด้านศึกษาวิเคราะห์งบประมาณค่าใช้จ่ายในอดีต-ปัจจุบัน แหล่งเงินทุน/รายได้/การหาทุน/รายจ่าย การคาดคะเนงบประมาณ วิธีการบริหารและดำเนินด้านงบประมาณ งบดุล งบลงทุนและค่าใช้จ่ายของนิสิต/นักศึกษา (Unit cost)

5. ข้อมูลด้านอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก (Facility) ควรทำวิจัยว่ามีครบถ้วนพอเพียงหรือไม่คุ้ม เช่นการใช้ที่ดิน ประโยชน์ของห้องเรียนหรือพื้นที่ต่างๆ ในแต่ละอาคาร รวมทั้งสถานที่ตั้งและสภาพสิ่งแวดล้อม ทั้งภายใน และภายนอกสถาบัน

จะเห็นได้ว่าขอบข่ายการวิจัยสถาบันจะขึ้นอยู่กับขอบข่ายงานของสถาบัน ในอดีตสถาบันอุดมศึกษาจะให้ความสนใจกับฐานข้อมูล 5 ด้าน ได้แก่ ข้อมูลด้านนิสิต/นักศึกษา ข้อมูลด้านคณาจารย์ ข้อมูลด้านหลักสูตรและการสอน ข้อมูลด้านอาคารสถานที่ และข้อมูลด้านงบประมาณ ต่อมาสถาบันอุดมศึกษาได้ให้ความสนใจกับพันธกิจหลักของสถาบัน ได้แก่ การผลิตบัณฑิต การวิจัย การบริการวิชาการ และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และปัจจุบันเมื่อการวิจัยสถาบันแพร่หลายยิ่งขึ้น หน่วยงานภายในสถาบันอุดมศึกษาเริ่มทำการวิเคราะห์งานเพื่อทำวิจัยสถาบัน การกำหนดขอบข่ายของการวิจัยสถาบันจึงขึ้นอยู่กับพันธกิจของหน่วยงานภายในเป็นหลัก หากแต่มีเป้าประสงค์เดียวกันคือการพัฒนาหน่วยงานหรือองค์กร อย่างไรก็ตามหากพิจารณาในภาพรวมองค์ประกอบสำคัญที่ควรทำวิจัยสถาบันมีด้วยกัน 5 องค์ประกอบ ได้แก่ ผู้เรียน ผู้สอน ปัจจัยสนับสนุน หลักสูตร และผู้สำเร็จการศึกษา

การวิจัยสถาบันจึงเป็นการทำงานประจำให้เป็นงานวิจัยหรือที่รู้จักกันในชื่อของ Routine to Research: R2R นั่นเอง โดยการทำงานประจำลักษณะนี้มีการพัฒนาให้เกิดประสิทธิภาพใน 4

มิติ ได้แก่ เกิดการพัฒนางานประจำที่ทำอยู่นั้น เกิดการพัฒนาคนทั้งคนที่ทำงานนั้นและคนที่เกี่ยวข้อง เกิดการพัฒนาหน่วยงานและองค์กร และเกิดการพัฒนาวิชาการที่เกี่ยวข้องกับงานและการดำเนินงานของงานประจำนั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การพัฒนาวิชาการสู่การปฏิบัติงาน ในสถานการณ์ที่เป็นจริง (สมชาติ ไตรรักษา, 2558: 2)

วิธีวิทยาการวิจัยที่ใช้การวิจัยสถาบัน

การออกแบบการวิจัยสถาบันต้องคำนึงถึงวิธีวิทยาการวิจัยหรือระเบียบวิธีวิจัย (research methodology) ที่เหมาะสม จากเดิมการวิจัยสถาบันใช้เพียงการวิจัยเชิงสำรวจเพื่อให้ได้มาซึ่งชุดข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือรองรับการตัดสินใจของผู้บริหาร หรือการวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อแก้ปัญหาเฉพาะหน้า ปัจจุบันการวิจัยสถาบันมีการใช้วิธีวิทยาการวิจัยที่เคร่งครัดยิ่งขึ้น อาทิ การวิจัย การวิจัยเชิงอนาคต การวิจัยเชิงพัฒนา เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือ วิธีวิทยาการวิจัยนำมาใช้ในการวิจัยสถาบันจึงมีหลากหลาย ดังนี้

1. **การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research)** เป็นการศึกษาค้นคว้าข้อมูลเบื้องต้นของสถาบันในด้านต่าง ๆ เพื่อทำความเข้าใจสภาพ ปัญหา และแนวทางการดำเนินงานของสถาบัน การวิจัยเชิงสำรวจจะดำเนินการในระยะเริ่มแรกเพื่อแสวงหาชุดของสารสนเทศในการวางแผนหรือการตัดสินใจของผู้บริหาร

2. **การวิจัยเชิงประเมิน (Evaluative Research)** เป็นการวิจัยที่จัดทำขึ้นเพื่อศึกษาถึงผลของการดำเนินงานหรือการใช้กลยุทธ์ในการพัฒนาองค์กร ตลอดจนผลของการดำเนินงานตามโครงการหรือมาตรการต่าง ๆ การวิจัยเชิงประเมินเน้นการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างครอบคลุม ครบถ้วน เชื่อถือได้ และกำหนดเกณฑ์ในการตัดสินใจที่เป็นปรนัย เป็นการวิจัยประยุกต์ที่มุ่งตัดสินคุณค่าของ “ปฏิบัติการใด ๆ” ที่มีจุดมุ่งหมายเฉพาะเป็นการวิจัยที่มีบทบาทสำคัญในการทำให้ได้มาซึ่งข้อมูลประกอบการตัดสินใจเพื่อการพัฒนา

3. **การวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research)** การวิจัยที่มุ่งศึกษาการแก้ปัญหาการปฏิบัติงานโดยที่ผู้รับผิดชอบหรือผู้ที่ปฏิบัติงานนั้นโดยตรง เช่น การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน (Classroom Action Research) ก็เป็นการวิจัยที่ทำโดยครูผู้สอนในห้องเรียน เพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในห้องเรียน และนำผลมาใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน การวิจัยดำเนินงาน (Operation Research) มุ่งแก้ปัญหาเฉพาะหน้าในองค์กรอุตสาหกรรม และนำข้อมูลที่ได้มาพัฒนาองค์กร เป็นต้น

4. **การวิจัยเชิงพัฒนา (Research and Development) หรือ R&D** เป็นการวิจัยที่มุ่งพัฒนานวัตกรรมที่เป็นทางเลือกใหม่ๆ เพื่อยกระดับคุณภาพงานโดยผลลัพธ์ของการวิจัยจะปรากฏให้เห็น 2 ลักษณะ ได้แก่ ประเภทสื่อ / ชิ้นงาน (Material) และประเภทแบบหรือวิธีการทำงาน (Procedure / Process) ในกระบวนการวิจัยจึงประกอบไปด้วยกิจกรรมสองส่วนหมุนเวียนกัน ได้แก่ การวิจัยและการพัฒนา เพื่อให้สิ่งที่ต้องการพัฒนามีคุณภาพดีขึ้น

5. **การวิจัยเชิงอนาคต (Future Research)** เป็นการวิจัยที่นิยมกันแพร่หลายสำหรับการวางแผนการดำเนินงานหรือการกำหนดนโยบายต่าง ๆ ในอนาคต การวิจัยเชิงอนาคตใช้เทคนิคการศึกษาหลากหลายรูปแบบ เช่น การสำรวจแนวโน้ม (Trend Exploratory) การทำนายแบบเดลฟาย (Delphi Forecasting) การทำนายแบบอนาคตภาพ (Scenario Forecasting) การทำนายแบบเมตริกซ์ (Matrix Forecasting) เป็นต้น โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะทำการทำนาย เหตุการณ์ คาดคะเนหรือพยากรณ์เหตุการณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง ที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต ทั้งนี้จะต้องอิงพื้นฐานข้อมูลและข้อค้นพบที่จะได้จากการวิจัย เพื่อค้นหาและอาจจะต้องอิงกับข้อมูลในระยะเวลาหนึ่งที่ผ่านมาในอดีตด้วยเพื่อที่จะสามารถวาดภาพพิจารณาถึงแนวโน้มที่จะเกิดเหตุการณ์หนึ่งในอนาคต

อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันวิจัยสถาบันที่พัฒนาจากการทำงานประจำหรือ R2R ที่ดีนั้นควรก่อให้เกิดการพัฒนาการทำงาน พัฒนาคณะ พัฒนาองค์กร และพัฒนาวิชาการ ดังนั้นระเบียบวิธีวิจัยที่ยอมรับกันคือการวิจัยเชิงทดลอง กลุ่มเดียว ที่ศึกษาผลก่อนกับหลัง หรือหากเกิดการทดลองซ้ำแล้วนำผลมาปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง ก็คือการวิจัยเชิงพัฒนา นั่นเอง

การเขียนโครงการวิจัยสถาบัน

การทำวิจัยสถาบันหรือการวิจัยทั่วไปจำเป็นต้องใช้งบประมาณหรือแหล่งเงินทุนสนับสนุน การวิจัย ผู้วิจัยจึงต้องเขียนโครงการวิจัยโดยละเอียดตามองค์ประกอบที่แหล่งเงินทุนกำหนด ซึ่งโดยทั่วไปองค์ประกอบของโครงการวิจัยไม่ว่าจะเป็นการวิจัยในประเภทใดจะมีองค์ประกอบที่สำคัญ (กฤษฎากาญจน์ โดพิทักษ์, 2558) ดังนี้

1. ชื่อโครงการวิจัย (ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ)
2. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย
3. วัตถุประสงค์ของการวิจัย
4. สมมติฐานของการวิจัย
5. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ
6. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
7. วิธีการดำเนินงานวิจัย
 - 7.1 แบบแผนการวิจัย
 - 7.2 การกำหนดกลุ่มตัวอย่าง
 - 7.3 การกำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
 - 7.4 การกำหนดวิธีการทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
8. ขอบเขตของการวิจัย
9. ระยะเวลาทำการวิจัย
10. แผนการดำเนินงานตลอดโครงการ (ให้ระบุขั้นตอนโดยละเอียด)
11. งบประมาณของโครงการวิจัย (ระบุโดยละเอียด)
12. เอกสารอ้างอิง

การเขียนรายละเอียดในแต่ละองค์ประกอบของโครงการวิจัยมีแนวทางในการเขียนดังนี้

ชื่อโครงการวิจัย

เมื่อผู้วิจัยเลือกปัญหาและกำหนดปัญหาในการวิจัยแล้วจึงนำรายละเอียดมาเขียนเป็นชื่อโครงการวิจัย ชื่อโครงการวิจัยเป็นการสื่อความหมายให้ทราบถึงเรื่องที่จะทำวิจัย และระเบียบวิธีการวิจัย การเขียนชื่อเรื่องงานวิจัยไม่จำเป็นต้องเขียนเป็นประโยคที่สมบูรณ์ อาจเขียนในรูปข้อความหรือวลีก็ได้ ชื่อโครงการวิจัยควรเขียนให้สะท้อนให้เห็นตัวแปร ประชากร และวิธีการศึกษา

ตัวอย่างชื่อโครงการวิจัย 1

การวิเคราะห์ภาระงานสอนของอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
ตัวแปร คือ ภาระงานสอน
ประชากร คือ อาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
วิธีการศึกษา คือ การศึกษาเชิงวิเคราะห์

ตัวอย่างชื่อโครงการวิจัย 2

การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการออกกลางคันของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

ตัวแปรต้น คือ ปัจจัยด้านต่าง ๆ

ตัวแปรตาม คือ การออกกลางคัน
ประชากร คือ นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
วิธีการศึกษา คือ การวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสาเหตุ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สาระสำคัญของความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาหรือภูมิหลังเป็นการนำเสนอถึงการมองปัญหาการวิจัยแนวกว้างแล้วค่อยๆ ลู่ลงสู่เรื่องที่จะทำการวิจัย ในส่วนนี้จะเป็นการชักจูงให้ผู้อ่านเข้าใจและเห็นถึงความสำคัญของการทำงานวิจัย การเขียนในส่วนนี้ควรมีการอ้างอิงหลักฐานหรือเหตุการณ์จะให้น้ำหนักมากกว่าการเขียนด้วยความคิดเห็นของผู้วิจัยเพียงอย่างเดียว การเขียนควรแสดงเนื้อหา 4 ประการ ดังนี้ (กฤตยากาญจน์ โดพิทักษ์, 2558 อ้างอิงจากกรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2538 ก, หน้า 23; Creswell, 2003, pp. 73-85) (1) การนำเข้าสู่ปัญหา (2) ที่มาของปัญหาการวิจัย (3) ปัญหาการวิจัย และ (4) ความสำคัญของปัญหา

ตัวอย่างการเขียนความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ชื่อเรื่องการวิจัย การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการออกกลางคันของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

การเขียนควรกล่าวเกริ่นนำก่อนเข้าสู่ปัญหาที่เกิดในสถาบัน เช่น กล่าวนำถึงพันธกิจหลักของสถาบันอุดมศึกษาที่มีหน้าที่หลักในการผลิตบัณฑิต (1) จนกระทั่งกล่าวถึงสาเหตุหรือที่มาของการออกกลางคัน อาจจะเป็นเนื่องจากสภาพเศรษฐกิจที่ผันผวนกระทบกับฐานะของนักศึกษาที่ยากจน จึงนำสู่ปัญหาของสถาบัน ได้แก่ การออกกลางคันของนักศึกษา (2) ซึ่งมีปัจจัยเกี่ยวข้องเนื่องหลายประการ ในขั้นตอนนี้เป็น การนำสู่ปัญหาวิจัยที่ว่า ปัจจัยอะไรบ้างที่ส่งผลต่อการออกกลางคันของนักศึกษา (3) นั่นเอง จากนั้นให้สรุปท้ายถึงความสำคัญในการศึกษาครั้งนี้ (4) เพื่อชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นในการทำวิจัย

การกล่าวความเป็นมาและสภาพปัญหาที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ในประเด็นที่จะทำวิจัยควรนำเสนอประกอบที่จูงใจให้เห็นความสำคัญของปัญหา และแสดงให้เห็นว่าปัญหาวิจัยดังกล่าวยังไม่มีความคืบหน้าหรือขาดข้อมูลสนับสนุนหรือมีบางส่วนอยู่บ้างแต่ก็ไม่เฉพาะเจาะจง หรือมีการวิจัยไว้แล้วต้องแสดงให้เห็นถึงความแตกต่างหรือความใหม่หรือส่วนที่จะเติมเต็มงานวิจัยที่ทำในอดีตให้ข้อค้นพบมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การเขียนวัตถุประสงค์ของการวิจัยเป็นการกำหนดขอบเขตของปัญหาการเขียนวัตถุประสงค์การวิจัยควรเขียนให้ครอบคลุมปัญหาวิจัยสอดคล้องกับชื่อเรื่อง และต่อเนื่องกับความสำคัญและความเป็นมาของปัญหา ควรเขียนให้ชัดเจน ใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย ได้ใจความและควรเขียนเป็นประเด็นประโยคบอกเล่ามากกว่าที่จะเป็นประโยคคำถาม

ตัวอย่างการเขียนวัตถุประสงค์การวิจัย 1

ชื่อเรื่องการวิจัย

การศึกษามรรรณภาพการวิจัยของอาจารย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษามรรรณภาพการวิจัยของอาจารย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
2. เพื่อเปรียบเทียบสมรรถภาพการวิจัยของอาจารย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามที่มีวุฒิการศึกษาและประสบการณ์ในการวิจัยแตกต่างกัน

ตัวอย่างการเขียนวัตถุประสงค์การวิจัย 2

ชื่อเรื่องการวิจัย

การประเมินการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของคณาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อประเมินการประเมินการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของคณาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

สมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานเป็นคำตอบของปัญหาวิจัยที่ผู้วิจัยมักจะคาดการณ์คำตอบไว้ล่วงหน้าโดยอาศัยประสบการณ์ การคาดคะเนคำตอบจากการวิจัยหรือการตั้งสมมติฐานการวิจัยจะต้องอาศัยข้อมูลจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องหรือจากการสำรวจเบื้องต้นสนับสนุน สมมติฐานเป็นสิ่งที่ทิศทางของการวิจัย ระบุถึงตัวแปรอิสระ ตัวแปรตาม การเขียนสมมติฐานที่ดีควรจะแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของตัวแปรที่ศึกษา และสมมติฐานการวิจัยที่ดีต้องทดสอบความสัมพันธ์ได้

ตัวอย่างการเขียนสมมติฐานการวิจัย 1

อาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกันมีสมรรถภาพการวิจัยแตกต่างกัน

อาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามที่มีประสบการณ์การวิจัยแตกต่างกันมีสมรรถภาพการวิจัยแตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัยเป็นการระบุขอบข่ายของการวิจัย ในส่วนของตัวแปรและประชากรที่ทำการวิจัย ตลอดจนเนื้อหา สถานที่ที่ทำการวิจัย ระยะเวลา ช่วงเวลาที่ทำการวิจัย การระบุขอบเขตของการวิจัยจะช่วยให้เข้าใจงานวิจัยได้ชัดเจนยิ่งขึ้น กำหนดขอบเขตของการวิจัยควรคำนึงถึงความพอดีเกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรด้วย โดยทั่วไปจะกำหนดขอบเขตการวิจัยสองส่วนด้วยกัน ได้แก่ ประชากร และตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวอย่างการเขียนขอบเขตการวิจัย 1

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ อาจารย์สังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามที่ปฏิบัติการสอนอยู่ในปีการศึกษา 2555 จำนวน 434 คน

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

ตัวแปรต้น ได้แก่ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การวิจัย

ตัวแปรตาม ได้แก่ สมรรถภาพการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

การนิยามศัพท์เฉพาะเป็นการสร้างความเข้าใจแก่ผู้อ่านเกี่ยวกับตัวแปรบางตัวแปรที่ใช้ว่าเหมือนหรือแตกต่างจากงานวิจัยอื่นอย่างไร การเขียนนิยามศัพท์ควรเขียนเฉพาะคำที่ต้องการสื่อความหมายให้เข้าใจตรงกัน ไม่จำเป็นต้องนิยามทุกคำ เช่น เพศ ไม่จำเป็นต้องนิยาม เพราะทราบกันโดยทั่วไปว่า หมายถึง ชาย-หญิง และการนิยามศัพท์ที่ดีควรเป็นการนิยามเชิงทฤษฎีควบคู่กับการนิยามเชิงปฏิบัติการ

ตัวอย่างการเขียนนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

สมรรถภาพการวิจัย หมายถึง การแสดงออกถึงความรู้ด้านวิธีวิทยาการวิจัย ครอบคลุมความรู้ด้านระเบียบวิธีวิจัย แนวคิดในการทำวิจัย การค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การสุ่มตัวอย่างในการวิจัย การสร้างเครื่องมือในการวิจัย การใช้สถิติในการวิเคราะห์

ข้อมูล การใช้คอมพิวเตอร์ในการวิจัย และการเขียนรายงานการวิจัย ซึ่งวัดเป็นคะแนนจากแบบสอบถามความต้องการพัฒนาสมรรถภาพการวิจัยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

อาจารย์ หมายถึง อาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามทั้งที่เป็นข้าราชการและพนักงานอาจารย์ที่กำลังปฏิบัติหน้าที่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2542

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

การเขียนประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย เป็นการแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการวิจัยหรือความจำเป็นที่ต้องได้รับคำตอบจากการวิจัย อนึ่ง ผู้วิจัยควรเขียนทั้งประโยชน์ทางวิชาการหรือคุณค่าทางวิชาการที่ได้จากการวิจัย และประโยชน์ในทางปฏิบัติ การเขียนประโยชน์จากการวิจัยควรสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยและมีความเป็นไปได้ และควรเรียงลำดับข้อจากข้อที่เป็นประโยชน์โดยตรงมากที่สุดไปสู่ข้อน้อยที่สุดและลักษณะประโยชน์ควรเป็นลักษณะเดียวกัน

ตัวอย่างการเขียนประโยชน์ของการวิจัย

1. ได้ข้อความรู้ที่ครอบคลุมเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาสมรรถภาพการวิจัยของคณาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามในภาพรวม

2. ได้ข้อมูลพื้นฐานในการจัดฝึกอบรมพัฒนาสมรรถภาพการวิจัยของคณาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามเพื่อเสริมสร้างศักยภาพในการทำวิจัยให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น

การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องนอกจากจะทำให้ผู้วิจัยกำหนดปัญหาได้ชัดเจนยิ่งขึ้น ยังเป็นส่วนสำคัญที่จะพัฒนากรอบคิดในการวิจัยและกำหนดสมมติฐาน ตลอดจนได้ข้อมูลในการวางแผนงานวิจัยและการอภิปรายผลการวิจัย การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่มีคุณภาพจะแสดงให้เห็นถึงความเป็นไปได้ของโครงการวิจัย ความสอดคล้องของตัวแปรที่ศึกษาและความรอบรู้ของผู้วิจัย เกณฑ์ในการตรวจสอบคุณค่าของเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เนื้อหาสาระตรงหรือสอดคล้องกับเรื่องหรือปัญหาวิจัย มีประโยชน์ในการนำมาใช้ มีความน่าเชื่อถือ มีความทันสมัย และชัดเจนไม่ซ้ำซ้อน

การนำเสนอเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจะต้องเขียนให้เห็นว่าผู้วิจัยได้มีการศึกษาค้นคว้าและประมวลความรู้จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่ได้รับการเลือกสรร ผ่านการวิเคราะห์และสังเคราะห์แล้วจะนำเสนออย่างเป็นระบบ โดยทั่วไปจะนำเสนอเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนแรกประกอบด้วย นิยาม แนวคิด ทฤษฎี ส่วนที่สองเป็นงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและการแสดงกรอบความคิดในการวิจัยด้วยแผนภูมิจะแสดงให้เห็นถึงผลที่ได้จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

ตัวอย่างการกำหนดหัวข้อเพื่อเขียนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บทที่ 2

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดและทฤษฎี ตลอดจนเอกสาร ตำรา บทความ และรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยนำเสนอเป็น 3 ตอน ดังนี้คือ

ตอนที่ 1 หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับสมรรถภาพการวิจัย

ตอนที่ 2 นโยบายและแนวทางเกี่ยวกับการวิจัยของหน่วยงานทางการศึกษา

ตอนที่ 3 งานวิจัยที่เกี่ยวกับสมรรถภาพการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การเขียนวิธีดำเนินการวิจัยเป็นส่วนสำคัญที่จะนำเสนอให้เห็นถึงการออกแบบ การวิจัย ได้แก่ แบบแผนการวิจัย ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ขั้นตอนวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล และวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล การเขียนวิธีดำเนินการวิจัยแบ่งเป็นหัวข้อย่อย ๆ ดังนี้

แบบแผนการวิจัย ผู้วิจัยจะต้องระบุถึงแบบแผนการวิจัยที่ใช้ในการศึกษา อาทิ การวิจัยเชิงสำรวจ การวิจัยเชิงทดลอง เป็นต้น

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ในส่วนของประชากรผู้วิจัยจะต้องระบุลักษณะของประชากรที่ใช้ในการวิจัยให้ชัดเจนว่าเป็นใครหรือสิ่งใด มีคุณลักษณะหรือคุณสมบัติอย่างไร ปริมาณหรือขนาดเท่าไร และในส่วนของกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยต้องระบุจำนวนตัวอย่าง และการได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่างหรือการเลือกกลุ่มตัวอย่างเป็นขั้นตอนอย่างไรละเอียด

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลและการเก็บรวบรวมข้อมูล ในส่วนของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยจะต้องระบุชนิดของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ลักษณะของเครื่องมือ ตลอดจนขั้นตอนการสร้างและพัฒนาคุณภาพของเครื่องมือ รวมทั้งผลการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ นอกจากนี้ผู้วิจัยควรระบุถึงวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ที่ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล ตลอดจนแสดงให้เห็นถึงการควบคุมคุณภาพในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความเที่ยงและความตรง

การวิเคราะห์ข้อมูล ในส่วนนี้ ผู้วิจัยจะต้องนำเสนอให้เห็นถึงวิธีการทางสถิติที่ใช้ในการวิจัย ตั้งแต่วิธีการทางสถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ และวิธีการทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งข้อมูลเชิงคุณภาพและข้อมูลเชิงปริมาณ

ผู้วิจัยนำเสนอได้ชัดเจนมากเท่าไร ก็จะแสดงให้เห็นถึงความรัดกุมของการวางแผนโครงการวิจัยและความน่าเชื่อถือของผู้วิจัย ซึ่งเป็นเกณฑ์ในการวัดความเป็นไปได้ของโครงการวิจัยได้อีกส่วนหนึ่ง

ระยะเวลาทำการวิจัย และแผนการดำเนินงาน

ผู้วิจัยจะต้องระบุเวลาที่ใช้ในการวิจัยตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุดโครงการ รวมทั้งควรมีการกำหนดเวลาของการดำเนินการในขั้นตอนต่าง ๆ ว่าจะใช้เวลาเท่าไร ควรทำตารางเวลาหรือแผนภูมิประกอบเพื่อความชัดเจน

งบประมาณที่ใช้ในการวิจัย

โครงการวิจัยที่เสนอของบประมาณหรือขอทุนสนับสนุนการวิจัยจำเป็นต้องมีรายละเอียดเกี่ยวกับงบประมาณที่ใช้ในการวิจัย เพื่อประกอบในการพิจารณาอนุมัติงบประมาณหรือเงินทุน การเขียนงบประมาณควรเขียนตามหมวดเงิน ดังนี้ หมวดค่าตอบแทน หมวดค่าใช้สอย หมวดค่าวัสดุ หมวดค่าครุภัณฑ์ หมวดค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ฯลฯ

ผู้วิจัย/คณะผู้ดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยหรือคณะผู้วิจัยควรที่จะระบุคุณวุฒิ อาชีพ หน่วยงานที่สังกัด หมายเลขโทรศัพท์ โทรสาร พร้อมทั้งระบุหมายเลขทะเบียนนักวิจัยแห่งชาติ (ถ้ามี) ประสบการณ์ในการทำวิจัย ผลงานที่ได้รับการตีพิมพ์และเผยแพร่ และรายงานวิจัยที่กำลังดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน เพื่อเป็นการสร้างความเชื่อมั่นในระดับหนึ่งแก่ผู้พิจารณาทุนสนับสนุนการวิจัย และในกรณีที่มีที่ปรึกษาโครงการวิจัย ผู้วิจัยควรระบุให้ชัดเจนด้วยเช่นกัน

หนังสืออ้างอิงหรือบรรณานุกรม

ให้ระบุแหล่งที่มาของเอกสาร ชื่อเอกสาร ลิงค์พิมพ์และหลักฐานทุกประเภทที่ผู้วิจัยนำมาใช้ ประกอบการศึกษาค้นคว้าในการเขียนรายงานการวิจัย การเขียนบรรณานุกรมควรใช้รูปแบบที่เป็นมาตรฐาน

บรรณานุกรม

- กองแผนงาน, มหาวิทยาลัยขอนแก่น. (2541). *การวิจัยสถาบัน หลักการและวิธีการ*. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- กฤษยาภาณุจณ์ โต้พิทักษ์. (2558). *ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์*. พิมพ์ครั้งที่ 2 เจริญทอง การพิมพ์
- กิตติชัย ไตรรัตนศิริชัย. (2554). *วิจัยสถาบัน...R2R...อะไร? และอย่างไร? ที่มหาวิทยาลัยต้องการ*. เอกสารประกอบการอบรมโครงการวิจัยสถาบัน และการพัฒนางานประจำสู่งานวิจัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น ประจำปีงบประมาณ 2555 วันที่ 9 สิงหาคม 2554.
- ทรงธรรม ชีระกุล. (2555). *การวิจัยสถาบัน: เครื่องมือสำคัญในการพัฒนาองค์กร*. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <http://www.korat.ru.ac.th/km/14095757200957.pdf>. สืบค้น : 19 สิงหาคม 2555.
- ประอร สุนทรวิภาค. (2547). วิจัยสถาบัน Institutional Research. ใน *วารสารโรงเรียนนายเรือ*, ปีที่ 3 ฉบับที่ 4, กรกฎาคม-กันยายน, หน้า 31-38.
- เยาวดี วิบูลย์ศรี. (2536). *ผลิตภัณฑ์และผลิตภัณฑ์ทางการศึกษาจากงานวิจัย*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เยาวดี วิบูลย์ศรี. (2534). “การวิจัยสถาบัน: แนวคิดพื้นฐาน” *วารสารสมาคมวิจัยสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย*. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย . ตุลาคม.
- วิจิตร ศรีสอาน. (2542). “การวิจัยสถาบันกับการประกันคุณภาพการศึกษา,” ใน *รายงานการประชุมสัมมนาวิชาการ เรื่อง การวิจัยสถาบันกับการประกันคุณภาพการศึกษา*. หน้า 6. นครราชสีมา : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.
- วิจิตร ศรีสอาน. (2553). *พัฒนาการของการวิจัยสถาบันในประเทศไทยจากยุค 1970*, เอกสารการประชุมวิชาการวิจัยสถาบัน เรื่อง มิติใหม่ของการวิจัยสถาบัน วันที่ 15 -16 พฤศจิกายน 2553 ณ ศูนย์ประชุมสถาบันวิจัยจุฬาภรณ์ กรุงเทพฯ
- วิจัยสถาบันและพัฒนาอุดมศึกษา, สมาคม. (2544). *เอกสารสรุปการสัมมนาวิชาการประจำปี 2544 เรื่อง "การวิจัยสถาบันกับการปฏิรูปการเรียนรู้"*. กรุงเทพฯ : สมบูรณ์การพิมพ์.
- ศิรินาถ ทัพแสง. (2535). “เทคนิคการสร้างโครงการและการบริหารโครงการวิจัยสถาบัน,” *วารสารวิจัยสังคมศาสตร์*. 7(1) : 36-50 ; ตุลาคม.
- สมชาติ ไตรรักษา. (2558). *การทำงานประจำให้เป็นผลงานวิชาการอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน (R&D for CSWI)*. คณะสาธารณสุข มหาวิทยาลัยมหิดล
- สมพงษ์ สุขีเกตุ. *คู่มือและแนวทางการปฏิบัติงาน งานวิจัยสถาบันและสารสนเทศ*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2540.
- สถาบันวิจัยสถาบันและพัฒนาอุดมศึกษา. (2543). *ข้อบังคับสมาคมวิจัยสถาบันและพัฒนา อุดมศึกษา*.
- อุทุมพร จามรมาน. *การจัดวางระบบวิจัยสถาบันและสารสนเทศ*. ทบวงมหาวิทยาลัย, 2527.
- Knowles, Asa S., ed. (1984). *The International Encyclopedia of Higher Education*.
- Saupe, J.L. (1981). *The Functional of Institutional Research*. Florida : University of Missouri ,

ตัวอย่างงานวิจัยสถาบัน

ชื่อเรื่อง การศึกษาสถานภาพการจัดการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น
ระเบียบวิธีวิจัย สัมภาษณ์

คณะทำงานศึกษาสถานภาพการประกันคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น

(2540 : **บทคัดย่อ**) ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาสถานภาพการจัดการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น แหล่งข้อมูล คือ บุคลากรของมหาวิทยาลัยขอนแก่น เก็บข้อมูลจาก ฐานข้อมูล รายงานหรือระเบียบของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในมหาวิทยาลัยขอนแก่น เครื่องมือในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม เกี่ยวกับการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยขอนแก่น แบ่งเป็น 8 ด้าน ตามตัวแปรต้น วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาความถี่และร้อยละ ประมวลผลโดยโปรแกรมสำเร็จรูป Excel และ Microsoft Word ข้อมูลที่เป็นข้อคำถามปลายเปิด วิเคราะห์รวบรวมและจัดกลุ่ม

สาระสำคัญของผลการวิจัย พบว่า นักศึกษาที่รับเข้าในมหาวิทยาลัยขอนแก่น ในแต่ละปีแม้จะมีจำนวนมาก แต่ไม่ได้เป็นการประกันว่าทุกคนที่เข้ามาแล้วจะสามารถจบการศึกษาตามหลักสูตร เมื่อเปรียบเทียบแต่ละสาขาแล้วพบว่า สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมีอัตรานักศึกษาตกค้างหรือไม่จบตามหลักสูตรสูงที่สุด ในระหว่างที่นักศึกษากำลังศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยขอนแก่นนั้น มหาวิทยาลัยได้จัดบริการด้านสุขภาพแก่นิสิต สุขภาพของนิสิตเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่เป็นตัวบ่งชี้ถึงผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา และในขณะเดียวกันก็อาจเป็นผลสัมฤทธิ์ของสิ่งต่างๆ ที่แวดล้อมนักศึกษา ในขณะที่กำลังศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัย

เมื่อเปรียบเทียบการใช้บริการสุขภาพของสาขาวิชาต่างๆ พบว่า อัตราการใช้บริการเกือบทุกประเภทของนักศึกษาสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพสูงกว่าสาขาวิชาอื่น ยกเว้น การขอรับบริการทำแผล มหาวิทยาลัยขอนแก่นมีห้องสมุดที่เป็นแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้เป็นจำนวน 13 ห้องสมุด โดยแบ่งเป็นห้องสมุดกลาง ห้องสมุดสถาบันวิจัยและพัฒนา และห้องสมุดคณะต่างๆ อีก 11 คณะ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพนั้นมีห้องสมุดครบทุกคณะ สำหรับที่นั่งอ่านหนังสือมีจำนวนรวมทั้งสิ้น 2,551 ที่ คณะต่างๆ กำลังอยู่ในช่วงของการเปลี่ยนแปลงระบบฐานข้อมูล และส่วนมากจะมีการจัดเก็บข้อมูลที่เป็นแฟ้มเอกสาร และฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์ โดยเฉพาะข้อมูลบุคลากรและข้อมูลนักศึกษา แต่สำหรับข้อมูลหลักสูตรส่วนมากยังจัดเก็บในลักษณะของเอกสาร มี 1 คณะที่มีระบบฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์ของทุกประเภท คือ คณะแพทยศาสตร์ และมี 2 คณะที่มีการเก็บข้อมูลประเภทในรูปของแฟ้มเอกสาร ได้แก่ คณะเทคนิคการแพทย์ และคณะวิทยาการจัดการ กว่าครึ่งหนึ่งของคณะทั้งหมดในมหาวิทยาลัยขอนแก่นให้การสนับสนุนคณาจารย์ในการทำวิจัยเป็นต้นว่าในเรื่องของเงินทุนวิจัย เกือบทุกคณะที่มีกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาวิชาการแก่คณาจารย์ด้านการวิจัย โดยเน้นการจัดอบรม สัมมนา ประชุมวิชาการ เป็นต้น

นอกจากนั้นแล้วยังมีคณาจารย์ของมหาวิทยาลัยขอนแก่นเป็นจำนวน ถึง 28 คนได้รับรางวัลดีเด่นด้านการวิจัยหรือวิชาการในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา ซึ่งจำนวนของคณาจารย์ดังกล่าวได้กระจายในทุกสาขาวิชาใน 9 คณะ จากจำนวนทั้งหมด 16 คณะ มีคณะที่มีวารสารวิชาการของตนเองถึง 12 คณะ นอกจากนั้นหน่วยงานส่วนกลางของมหาวิทยาลัยยังมีวารสารอื่นๆ เช่น วารสารวิจัย วารสารศูนย์การศึกษาต่อเนื่อง วารสารส่งเสริมประสิทธิภาพการเรียนการสอน และวารสารศูนย์ศิลปวัฒนธรรม เป็นต้น การจัดทำรายงานประจำปีของคณะต่างๆ ยังมีไม่ครบทุกคณะ มีเพียง 13 คณะที่ระบุว่าได้จัดทำ สำหรับการบริการวิชาการแก่สังคม ซึ่งเป็นภารกิจหนึ่งในสี่ที่คณาจารย์ของมหาวิทยาลัยควรจะได้กระทำเช่นเดียวกับกรวิจัย ในการบริการวิชาการแก่สังคมจำเป็นต้องได้รับการสนับสนุน ในระดับคณะนั้นจากการสำรวจพบว่า ทุกคณะให้การสนับสนุนคณาจารย์ในการให้บริการวิชาการสังคม แต่รูปแบบการสนับสนุนนั้นแตกต่างกันออกไป ส่วนใหญ่จะสนับสนุนด้านงบประมาณ อุปกรณ์ และเวลา นอกจากนั้นแล้วยังมีการสนับสนุนในด้านอื่นๆ อีกด้วย

เมื่อเปรียบเทียบสัดส่วนของอาจารย์ต่อนักศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานของทบวงมหาวิทยาลัยแล้วพบว่า มหาวิทยาลัยขอนแก่นยังไม่บรรลุตามเกณฑ์ ในด้านคุณภาพซึ่งพิจารณาจากคุณวุฒิและตำแหน่งทางวิชาการแล้วพบว่า บุคลากรของมหาวิทยาลัยขอนแก่น ยังมีสัดส่วนโดยเฉพาะคณาจารย์อยู่ในระดับที่ต่ำกว่าเกณฑ์ และพบว่า คุณวุฒิของอาจารย์มีความแตกต่างกันค่อนข้างมาก แต่เมื่อพิจารณาคุณวุฒิและตำแหน่งทางวิชาการ จำแนกตามสาขาวิชาแล้ว สาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพมีอัตราของคณาจารย์ที่ไม่มีตำแหน่งทางวิชาการในทุกระดับของคุณวุฒิต่ำกว่าสาขาอื่นๆ ระบบการคัดเลือกอาจารย์ใหม่ การคัดเลือกอาจารย์หรือบุคลากรใหม่เข้ามาทำงานในมหาวิทยาลัย แม้ว่ามหาวิทยาลัยขอนแก่นจะมีระเบียบว่าด้วยการคัดเลือกบุคลากร ซึ่งอยู่ภายใต้การควบคุมของ อ.ก.ม. ก็ตาม แต่ระเบียบดังกล่าวก็เป็นมาตรฐานกลางที่ได้กำหนดไว้เป็นแนวทางในการดำเนินการ แต่ในทางปฏิบัติระบบการคัดเลือกอาจารย์ใหม่ มีความหลากหลายพอสมควร ซึ่งพบว่า มีหลายคณะที่มีองค์ประกอบของการคัดลอกเป็นคณาจารย์ในภาควิชาที่ต้องการรับบุคลากรใหม่ โดยไม่มีกรรมการที่มาจากนอกภาควิชา หรือผู้บริหารอื่นในคณะร่วมเป็นกรรมการด้วย และมีเพียง 1 คณะในสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ที่ให้มีบุคลากรจากภาควิชาอื่นเป็นกรรมการพิจารณาด้วย แม้ว่าทุกสาขาวิชาจะมีการจัดสรรงบประมาณสำหรับพัฒนาการสอนของอาจารย์ แต่ก็ยังไม่ครบทุกคณะ มีบางคณะในสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและสาขามนุษยศาสตร์ฯ ที่ยังไม่มีระบบการให้ขวัญและกำลังใจ ในรอบ 5 ปี มีอาจารย์ลาออกสูงถึง 147 คน และมีการโอนย้ายในระยะเวลาดังกล่าวอีก 86 คน เมื่อกำหนดระยะเวลา 1 ปี ที่ผ่านมามีการลาออกเป็นจำนวน 10 คน ซึ่งในจำนวนการลาออกและการโอนย้ายดังกล่าวพบมากที่สุดในสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ

มหาวิทยาลัยขอนแก่นจัดการเรียนการสอนจำนวน 144 สาขาวิชา หลักสูตรของทุกสาขาวิชามีการปรับปรุงในรอบ 5 ปี ที่ผ่านมา ยกเว้นหลักสูตรของคณะศิลปกรรมศาสตร์ ซึ่งเป็นคณะที่จัดตั้งขึ้นใหม่ สำหรับองค์ประกอบของคณะกรรมการร่างหลักสูตรในระดับคณะนั้น พบว่าทุกคณะมีผู้ทรงคุณวุฒิทั้งภายในและภายนอกเป็นกรรมการร่างหลักสูตร นอกจากนั้นบางคณะยังใช้องค์ประกอบของกรรมการร่างหลักสูตรเป็นผู้ใช้บัณฑิต สมาคมวิชาการ/วิชาชีพ สมาคมศิษย์เก่าตามลำดับ และมีเพียง 1 คณะในสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพที่ใช้นักศึกษาและอาจารย์เป็นองค์ประกอบในการร่างหลักสูตร นักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น ใช้เวลาเรียนอยู่ในห้องเรียนโดยเฉลี่ยต่อสัปดาห์ดังนี้ ชั้นปีที่ 1 ประมาณ 23 ชั่วโมง ปีที่ 2 ประมาณ 25 ชั่วโมง ปีที่ 3 เป็นเวลา 23 ชั่วโมง และปีที่ 4 ใช้เวลาประมาณ 24 ชั่วโมง สำหรับหลักสูตรที่กำหนดให้เรียนถึงปีที่ 5 จะใช้เวลาประมาณ 29 ชั่วโมง และปีที่ 6 ประมาณ 38 ชั่วโมงตามลำดับ โดยสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพใช้เวลามากที่สุดในห้องเรียน โดยอยู่ในช่วง 25-38 ชั่วโมง ของแต่ละชั้นปี ความเหมาะสมของจำนวนนักศึกษาโดยเฉลี่ยต่อชั้นเรียน ซึ่งเป็นการสอบถามตามความคิดเห็นของแต่ละคณะ พบว่า จำนวน 10 คณะ ได้แก่ คณะพยาบาลศาสตร์ แพทย์ศาสตร์ เภสัชศาสตร์ และมนุษยศาสตร์ฯ ที่บอกว่าไม่เหมาะสม เพราะจำนวนนักศึกษามากเกินไปนอกจากนั้นยังมี 2 คณะ ที่ระบุว่าจำนวนนักศึกษาของชั้นเรียนในวิชาปฏิบัติการไม่เหมาะสม

สำหรับการจัดทำแผนการสอนก่อนที่จะมีการเรียนการสอนนั้น ส่วนใหญ่แล้วอาจารย์ที่รับผิดชอบการสอนวิชาต่างๆ จะจัดทำแผนการสอน และมีเพียง 2 คณะเท่านั้นที่ระบุว่ามีส่วนน้อย ในการประเมินผลรายวิชาที่สอนนั้น ไม่มีคณะใดเลยที่จะไม่ประเมินรายวิชา แต่การประเมินนั้นส่วนใหญ่แล้วที่ทำการประเมินผลเป็นเพียงบางรายวิชาเท่านั้น มีเพียง 5 คณะ ที่ระบุว่าทำการประเมินในทุกรายวิชา สำหรับวิธีการประเมินรายวิชา มีคณะที่มีการประเมินโดยผู้สอนและโดยนักศึกษาเป็นจำนวนอย่างละ 12 คณะ และประเมินโดยผู้บังคับบัญชาเพียง 4 คณะเท่านั้น วิธีที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน ทุกคณะในทุกสาขาวิชา มีการสอนแบบการบรรยาย และการศึกษาด้วยตนเอง นอกจากนี้แล้วยังพบว่า การจัดการสอนในลักษณะของการจัดกรณีศึกษา การจัดการศึกษา

แบบกลุ่มย่อย บางคนในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพและสาขามนุษยศาสตร์ฯ ได้ใช้การสอนวิธีอื่นๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษาโดยใช้ปัญหา แต่ก็มีเพียง 3 คณะเท่านั้น

สำหรับเรื่องการจัดเก็บข้อสอบและการวิเคราะห์ข้อสอบนั้นพบว่า ได้มีการจัดทำคลังจัดเก็บข้อสอบมีเพียง 2 คณะ ที่ไม่มีการดำเนินการ ได้แก่ คณะวิศวกรรมศาสตร์ และศิลปกรรมศาสตร์ การจัดเก็บข้อสอบในรูปคลังข้อสอบนี้ มีการปฏิบัติเป็นบางภาควิชาเป็นส่วนใหญ่ มีเพียงคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ที่มีระบบการจัดเก็บคลังข้อสอบในทุกภาควิชา สำหรับการวิเคราะห์ข้อสอบพบว่า เกือบทุกคณะมีการวิเคราะห์ข้อสอบ แต่ก็ได้ดำเนินการเป็นเพียงบางภาควิชาเท่านั้น มีเป็นจำนวน 3 คณะ ที่ระบุว่าไม่มีการวิเคราะห์ข้อสอบเลย ในทุกสาขาวิชา มีหน่วยงานภายในทำหน้าที่รับผิดชอบในการผลิตสื่อการเรียนการสอน ยกเว้นสาขาวิชามนุษยศาสตร์ฯ ที่มีไม่ครบทุกคณะ คณะศึกษาศาสตร์ไม่มีหน่วยงานกลางที่ทำหน้าที่ด้านการผลิตสื่อ แต่คณะฯ มีภาควิชาเทคโนโลยีการศึกษาซึ่งให้บริการด้านการผลิตสื่อด้วย ทุกสาขาวิชาและทุกคณะมีการให้บริการสื่อการเรียนแก่นักศึกษา มีสถิติการอบรมอาจารย์ จำนวนทั้งสิ้น 527 คน โดยครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับการผลิตสื่อการสอนตั้งแต่การทำสไลด์ แผ่นใส วิดีทัศน์ CAI และอื่นๆ แต่ก็ยังไม่ทั่วถึงสำหรับห้องคันทคว่าที่ใช้ระบบสารสนเทศ ซึ่งเป็นแหล่งความรู้อีกประเภทหนึ่ง ซึ่งนักศึกษาควรจะได้ใช้เพื่อศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ซึ่งในภาพรวมของมหาวิทยาลัยนั้น การให้บริการดังกล่าวจะอยู่ภายใต้การดูแลของศูนย์คอมพิวเตอร์ และสำนักวิทยบริการ

ในส่วนของคุณคณะ ผลจากการสำรวจพบว่า เกือบทุกคณะมีห้องคันทคว่าด้วยระบบสารสนเทศ ยกเว้นคณะศิลปกรรมศาสตร์ ซึ่งเป็นคณะใหม่และอาคารกำลังอยู่ในระหว่างการก่อสร้าง การสำรวจจำนวนคอมพิวเตอร์ของแต่ละคณะโดยแยกประเภทการใช้งานออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ คอมพิวเตอร์ที่ใช้ในการเรียนการสอน คอมพิวเตอร์ที่ใช้กับระบบเครือข่าย Internet และคอมพิวเตอร์ที่ใช้ในด้านการบริหาร ทั้ง 3 สาขาวิชา มีคอมพิวเตอร์ที่ใช้ในการเรียนการสอน 760 เครื่อง มีคอมพิวเตอร์ที่ใช้ในระบบ Internet จำนวน 540 เครื่อง และคอมพิวเตอร์ที่ใช้ในการบริหารอีก 271 เครื่อง สาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมีคอมพิวเตอร์ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนและใช้กับเครือข่าย Internet ถึง 4 เท่าของคอมพิวเตอร์ที่ใช้ในการบริหาร แต่ในสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพนั้น สัดส่วนของคอมพิวเตอร์ในทั้งสามงานเกือบจะไม่แตกต่างกันเลย สำหรับคณะต่างๆ นั้นมีความแตกต่างกันอย่างชัดเจนทั้งจำนวนคอมพิวเตอร์และสัดส่วนในการใช้งานด้านต่างๆ การบริการการศึกษา จากการสำรวจพบว่า คณะส่วนมากที่การจัดตารางเวลาสำหรับนักศึกษาให้เข้าร่วมกิจกรรมนอกหลักสูตร แต่การเข้าร่วมกิจกรรมนอกหลักสูตรคงจะเป็นไปได้ยาก ถ้านักศึกษามีเวลาเรียนมากเกินไป การจัดกิจกรรมที่อาจารย์และนักศึกษาได้มีโอกาสทำงานร่วมกันก็เป็นอีกวิธีหนึ่งที่จะช่วยให้เกิดการเรียนรู้ สร้างความเข้าใจที่ดีต่อกัน ซึ่งเป็นกิจกรรมที่เกือบทุกคณะในทุกสาขาได้ดำเนินการ เช่นเดียวกับการจัดสถานที่ที่นักศึกษาจะได้ทำกิจกรรมร่วมกัน

ชื่อเรื่อง การวิเคราะห์ข้อผิดพลาดการลงรายการหนังสือของสำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ระเบียบวิธีวิจัย สำรวจ

ชลธิชา นารอง (2542 : บทคัดย่อ) ทำวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์ข้อผิดพลาดการลงรายการหนังสือของสำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ศึกษาจากประชากร คือ หนังสือรอจัดหมวดหมู่ในฝ่ายวิเคราะห์และทำรายการสารสนเทศ สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540-2541 ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับพยาบาล จำนวน 600 เรื่อง ภาษาไทย 300 ชื่อเรื่อง หนังสือภาษาอังกฤษ 300 เรื่อง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผ่นป้อนข้อมูล (Worksheet) จัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล โดย แยกแผ่นป้อนข้อมูล ออกเป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษ จัดเรียงแผ่นป้อนข้อมูล โดยแยกเรียงภาษาไทยและภาษาอังกฤษตามอักษรของชื่อผู้แต่ง นำแผ่นป้อนข้อมูลพร้อมกับตัวเล่มที่ละชื่อเรื่องมาตรวจสอบความผิดพลาดในการลงรายการ จะตรวจสอบกับ

คอมพิวเตอร์แล้วแสดงผลเป็นจำนวนครั้งของการผิดพลาดแต่ละเขตข้อมูล คำนวณค่าร้อยละของความผิดพลาดในด้านต่างๆ โดยแยกเป็นชื่อเรื่องของหนังสือทั้ง 600 ชื่อเรื่อง รวมจำนวนข้อมูลที่บันทึกลงไปทั้งหมด 600 ข้อมูล

สาระสำคัญของผลการวิจัย พบว่า การลงรายการที่ผิดพลาดโดยภาพรวมมากที่สุดคือ การลงรายการพรรณนา รองลงมาคือ การลงรหัสรูปแบบมาร์ก และการกำหนดหัวข้อเรื่องผิดพลาด ส่วนรายการที่ผิดพลาดน้อยที่สุดคือ การกำหนดเลขเรียกหนังสือ การลงรายการพรรณนาที่ผิดพลาดมากที่สุดคือ ส่วนการพิมพ์และเผยแพร่ รองลงมาคือ ส่วนชื่อเรื่องและการแจ้งความรับผิดชอบ ส่วนที่ผิดพลาดน้อยที่สุดคือ ส่วนฉบับพิมพ์ การลงรายการหลักที่ผิดพลาด คือ รายการเพิ่มที่เป็นชื่อบุคคล การเลือกใช้รายการหลัก รายการหลักที่เป็นชื่อบุคคล และผิดพลาดน้อยที่สุดคือ รายการเพิ่มที่เป็นชื่อเรื่อง ที่ไม่ผิดพลาดเลยคือ การลงรายการชื่อเรื่องแบบฉบับ รายการที่เป็นชื่อนิติบุคคล รายการหลักที่เป็นชื่อการประชุม รายการเพิ่มที่เป็นนิติบุคคล รายการเพิ่มที่เป็นหัวข้อการประชุม รายการเพิ่มที่เป็นชื่อเรื่องแบบฉบับ รายการเพิ่มที่เป็นชื่อเรื่อง การลงรหัสรูปแบบมาร์กผิดพลาดคือ การลงรายการรหัสสถิติศาสตร์ รองลงมาคือ พิกซ์ฟิลด์ รหัสภาษา และที่ผิดพลาดน้อยที่สุดคือ ส่วนรายการที่แปรเปลี่ยนได้ การลงรายการอักษรตัวใหญ่ที่ผิดพลาดมากที่สุด ส่วนรายการเพิ่มหัวข้อเรื่อง รองลงมาคือ ส่วนรายการชื่อเรื่องที่เหมาะสม ส่วนการพิมพ์และเผยแพร่ และข้อผิดพลาดน้อยที่สุดคือ ส่วนรายการครั้งที่พิมพ์ และส่วนรายการชื่อหมายเหตุ และส่วนที่ลงรายการไม่ผิดพลาด คือ ส่วนรายการเพิ่มผู้แต่ง การเว้นวรรคตอนและการใช้เครื่องหมายที่ผิดพลาดมากที่สุด คือ ส่วนชื่อเรื่องและแจ้งความรับผิดชอบ รองลงมาคือส่วนรายการเพิ่มผู้แต่ง และน้อยที่สุดคือ ส่วนรายการครั้งที่พิมพ์ และส่วนที่ไม่ผิดพลาดเลยคือ ส่วนชื่อชุด การกำหนดเลขเรียกหนังสือ รายการที่ผิดพลาดมากที่สุด การกำหนดเลขหมู่ทศนิยมของดิวอี้ รองลงมาคือ การกำหนดเลขผู้แต่ง และน้อยที่สุดคือ การกำหนดเลขผู้แต่งภาษาไทย การกำหนดหัวข้อเรื่องที่ผิดพลาดมากที่สุดคือ การกำหนดหัวข้อเรื่องของ Medical Subject Headings รองลงมาคือ การกำหนดหัวข้อเรื่องของ Library of Congress Subject Headings การกำหนดหัวข้อเรื่องภาษาไทยของสำนักหอสมุดมหิตล และน้อยที่สุดคือ การกำหนดหัวข้อเรื่องภาษาไทยของคณะทำงานกลุ่มวิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา

ชื่อเรื่อง การรับรู้และคาดหวังของบุคลากรมหาวิทยาลัยขอนแก่น ต่อการเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ

ระเบียบวิธีวิจัย สัมภาษณ์

เชษฐา โพธิ์ประทับ (2542 : บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่อง การรับรู้และคาดหวังของบุคลากรมหาวิทยาลัยขอนแก่น ต่อการเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ประชากร คือ ข้าราชการสาย ข ค และลูกจ้างประจำ ที่ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัยขอนแก่นมาแล้วไม่น้อยกว่า 1 ปี กลุ่มตัวอย่างจำนวน 368 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยสูตร Taro Yamane ใช้วิธีการสุ่มอย่างเป็นระบบ เครื่องมือในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม แบ่งเป็น 2 ตอนคือ 1) สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ 2) การรับรู้เกี่ยวกับการเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ เป็นมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ 3) ความคาดหวังของบุคลากรต่อการเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ เป็นมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ 4) ข้อเสนอแนะทางการพัฒนาการเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ เป็นแบบสอบถามปลายเปิด วิเคราะห์ข้อมูลโดยผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมได้ทั้งหมดมาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ และป้อนข้อมูลลงในโปรแกรมคอมพิวเตอร์ คำนวณค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในด้านการรับรู้ ดำเนินการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างกลุ่มด้วย Chi – square ในด้านความคาดหวังได้เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างกลุ่ม เพศ การรับรู้ข่าวสาร และการเข้าร่วมประชุม ด้วย t-test เปรียบเทียบ

ความแตกต่างระหว่างกลุ่มอายุราชการด้วย ระดับการศึกษา สายการปฏิบัติงาน โดยใช้ One-way ANOVA ข้อเสนอแนะผู้วิจัยดำเนินการสังเคราะห์ข้อมูลและสรุปเป็นแบบพรรณนา

สาระสำคัญของผลการวิจัย พบว่า บุคลากรที่มีเพศต่างกัน มีการรับรู้เกี่ยวกับการเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และพบว่า เพศหญิงมีการรับรู้ได้มากกว่าเพศชาย บุคลากรที่มีสายการปฏิบัติงานแตกต่างกัน มีการรับรู้เกี่ยวกับการเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และลูกจ้างประจำมีการรับรู้มากกว่า ผู้ปฏิบัติงานสาย ข ค ตามลำดับ บุคลากรที่มีอายุราชการแตกต่างกัน มีการรับรู้เกี่ยวกับการเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และบุคลากรที่มีอายุราชการระหว่าง 5-9 ปี มีการรับรู้มากกว่ากลุ่มอายุราชการต่างๆ บุคลากรที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีการรับรู้เกี่ยวกับการเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ไม่แตกต่างกัน บุคลากรที่มีการรับรู้ข่าวสารแตกต่างกัน มีระดับของการรับรู้เกี่ยวกับการเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และบุคลากรที่มีการรับรู้ข่าวสาร จะมึระดับการเรียนรู้มากกว่ากับกลุ่มที่ไม่ได้รับรู้ข่าวสาร บุคลากรที่มีการเข้าร่วมประชุมแตกต่างกัน มีระดับของการรับรู้เกี่ยวกับการเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 75

โดยบุคลากรที่ได้เข้าร่วมประชุมจะมีระดับการรับรู้ที่มากกว่ากลุ่มที่ไม่ได้เข้าร่วมประชุม ความคาดหวังของบุคลากร ก่อนเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ บุคลากรมีความคาดหวังอยู่ในระดับมาก

ชื่อเรื่อง	การพัฒนารูปแบบการดำเนินงานคลินิกเบาหวาน โดยแนวคิด LEAN ของแผนกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลเสาไห้ เฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา พ.ศ.2551-2552
ระเบียบวิธีวิจัย	ทดลอง

เนาวรัตน์ สุ่มตีบ และคณะ (2553) ได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการดำเนินงานคลินิกเบาหวานโดยแนวคิด LEAN ของแผนกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลเสาไห้เฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา พ.ศ.2551-2552 ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ที่มาของปัญหาวิจัย องค์การอนามัยโลกได้ประมาณการว่า ผู้ป่วยเบาหวานทั่วโลกจะเพิ่มขึ้นจาก 220 ล้านคนในปี 2543 เป็น 333 ล้านคนในปี 2568 ในรอบ 10 ปีที่ผ่านมา ประเทศไทยมีผู้ป่วยเบาหวานเข้ารับบริการในโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข เพิ่มขึ้นถึง 4 เท่า โรงพยาบาลเสาไห้เฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา เป็นโรงพยาบาลชุมชนขนาด 30 เตียง มีผู้ป่วยเบาหวานมารับบริการที่คลินิกเบาหวาน เฉลี่ย 180-200 รายต่อวัน จากการรวบรวมข้อมูล จากผู้ป่วยเบาหวาน 690 คนระหว่างเดือนตุลาคม 2550 ถึงกันยายน 2551 พบว่า ระยะเวลาทั้งหมดที่ผู้ป่วยมารับบริการตั้งแต่ห้องบัตรจนถึงรับยากลับบ้านเฉลี่ยนานถึง 258 นาทีต่อคนต่อครั้ง ดังนั้นแผนกผู้ป่วยนอก จึงมีความตั้งใจที่จะนำแนวคิด LEAN มาใช้ในการพัฒนาเพื่อเพิ่มคุณค่าของงานและลดระยะเวลาการรอคอยในคลินิกเบาหวาน โดยได้รับการสนับสนุนด้านองค์ความรู้และคำแนะนำจากทีมงานของ 3 สถาบัน ได้แก่ สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ สถาบัน APO และสถาบันรับรองคุณภาพสถานพยาบาล โดยมีการติดตามประเมินผลการดำเนินงานเป็นระยะๆอย่างต่อเนื่อง นำไปสู่การเกิดสายธารแห่งความสุข ทั้งผู้ให้บริการ และผู้รับบริการ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อพัฒนารูปแบบการดำเนินงานให้บริการผู้ป่วยในคลินิกเบาหวานของโรงพยาบาลเสาไห้เฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา ตามแนวคิด หลักการ และวิธีการของ LEAN โดยใช้ทรัพยากรเท่าที่มีอยู่ และเพื่อลดระยะเวลาการรอคอยของผู้ป่วยที่มารับบริการ

ระเบียบวิธีวิจัย เป็นวิจัยพัฒนาเชิงทดลอง แบบกลุ่มเดียววัดก่อน-หลังการทดลอง นำรูปแบบที่พัฒนาขึ้นไปทดลองในคลินิกเบาหวานของโรงพยาบาลเส้าไห้เฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา ระหว่างวันที่1ตุลาคม2551 ถึง 30 กันยายน2552 ประชากร คือ จำนวนครั้งของการมารับบริการของผู้ป่วยเบาหวานตั้งแต่มาถึงห้องบัตรจนรับยากลับบ้าน กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชากรที่มารับบริการในช่วงเวลาที่ทำการทดลอง รวม 4,910 ครั้ง จากผู้ป่วยเบาหวาน724คน เปรียบเทียบผลการดำเนินงานระหว่างก่อนกับหลังการนำรูปแบบที่พัฒนาขึ้นมาดำเนินการ ด้วยค่าสถิติพรรณนาและค่าสถิติโคสแควร์ ที่ระดับแอลฟา=0.05 โดยใช้โปรแกรม Epi Info Version 3.5.1

ผลการวิจัย พบว่า สามารถลดระยะเวลาทั้งหมดที่ผู้ป่วยมารับบริการเฉลี่ยต่อคนต่อครั้ง จาก258นาที ลงเหลือเพียง196 นาที ($p<0.001$) และลดระยะเวลารอพบแพทย์เฉลี่ยจาก72นาที เหลือเพียง30นาที ($p<0.001$) รูปแบบที่พัฒนาขึ้น ได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี จากทีมงานสหสาขาวิชาชีพ คือ แพทย์ พยาบาล เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องในโรงพยาบาล เจ้าหน้าที่สาธารณสุขในเครือข่ายสถานบริการปฐมภูมิของอำเภอเส้าไห้ ผู้ป่วยเบาหวานและญาติ โดยมีการประชุมที่งานฯ เพื่อร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาและวางแผนการดำเนินงานแบบบูรณาการ มีการเชื่อมโยงข้อมูลและติดตามประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ กิจกรรมสำคัญคือการจัดให้มีการเจาะเลือดตรวจน้ำตาลที่สถานบริการปฐมภูมิใกล้บ้านล่วงหน้าก่อนถึงวันนัดหมาย1วันและให้ผู้ป่วยนำผลเลือดมารับการรักษาทามปกติในคลินิกเบาหวานในวันถัดมา ทำให้ผู้ป่วยไม่ต้องงดน้ำและอาหารเพื่อมารอดตรวจเลือด จึงสามารถนัดหมายผู้ป่วยในช่วงเวลาใดก็ได้ของวันนัด คลินิกเบาหวานจึงได้จัดเวลานัดหมายกระจายได้ทั้งวัน เป็น4ช่วงเวลา คือ 09.00–10.00 น, 10.00–11.00 น, 12.00–13.00 น. และ 14.00–15.00 น.โดยในแต่ละช่วงเวลา จะนัดผู้ป่วยจำนวน 30 คน ทำให้ความแออัดของผู้ป่วยที่มา รอดตรวจในช่วงเช้าของคลินิกเบาหวานลดลงอย่างเห็นได้ชัด นอกจากนี้คลินิกเบาหวานยังได้เพิ่มคุณค่าของการทำงานโดยมีเจ้าหน้าที่ของทีม PCT ผลัดเปลี่ยนกันมาให้สุศึกษาที่คลินิกเบาหวานทุกวันในช่วงเวลา 8.30 –9.00 น. มีระบบการคัดกรองผู้ป่วยเบาหวานที่มีระดับน้ำตาลในเลือดสูงกว่า 160 mg/dl ให้เข้าทำกลุ่มมิตรภาพบำบัดเพื่อเสริมพลังอำนาจให้แก่ผู้ป่วยในการดูแลตนเองเพื่อลดระดับน้ำตาลในเลือดด้วยกระบวนการเพื่อนช่วยเพื่อน และช่วยให้ผู้ป่วยกลุ่มนี้มีเวลาพูดคุยกับแพทย์มากขึ้น โดยมีสัดส่วนที่ก่อให้เกิดคุณค่าเพิ่มจาก 8% เป็น 21% สรุปได้ว่า การนำแนวคิด LEAN มาใช้ในการพัฒนาคลินิกเบาหวานช่วยให้ผู้ป่วยได้รับการดูแลที่รวดเร็วขึ้นและมีคุณภาพดีขึ้น

การนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ในงานประจำ

1. ลดความแออัดของผู้ป่วยที่มา รอดตรวจในช่วงเช้า ของคลินิกเบาหวานได้ทันที ช่วยลดความเครียดของทั้งผู้ป่วยเบาหวาน ญาติ และ เจ้าหน้าที่โรงพยาบาล
2. ช่วยให้ผู้ป่วยเบาหวานไม่ต้องอดอาหารเช้าในวันที่มา รอดตรวจในคลินิกเบาหวาน
3. พยาบาล และเจ้าหน้าที่ห้องแลป ของโรงพยาบาลไม่ต้องเร่งรีบในการเจาะเลือดผู้ป่วยตรวจน้ำตาล
4. ผู้ป่วยเบาหวานที่มีระดับน้ำตาลในเลือดสูงกว่า 160 mg/dl สามารถเข้าทำกลุ่มมิตรภาพบำบัดเพื่อเสริมพลังอำนาจให้แก่ผู้ป่วยในการดูแลตนเองเพื่อลดระดับน้ำตาลในเลือดด้วยกระบวนการเพื่อนช่วยเพื่อน ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการรักษาโรคเบาหวาน
5. ได้ตัวอย่างของการทำงานประจำสู่การวิจัยที่ดีและมีประสิทธิภาพ เนื่องจากสามารถพัฒนางานที่รับผิดชอบได้และเกิดประโยชน์ต่อผู้มารับบริการในทันที โดยใช้เพียงทรัพยากรเท่าที่มีอยู่ และสามารถดำเนินการได้โดยสะดวก ไม่ยุ่งยาก และมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องอย่างเป็นรูปธรรม
6. ได้นำประสบการณ์ที่เรียนรู้จากกระบวนการพัฒนาในการดำเนินงานวิจัยนี้ ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนางานคลินิกโรคความดันโลหิตสูง
7. โรงพยาบาลเส้าไห้เฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา ได้นำรูปแบบที่พัฒนาขึ้นและประสบการณ์ที่ได้จากการวิจัยนี้ไปเผยแพร่ ถ่ายทอด และแลกเปลี่ยนกับโรงพยาบาลอื่นๆ ตาม

แนวทางของการจัดการความรู้ เพื่อร่วมกันค้นหาและริเริ่มแนวทางใหม่ๆ ที่สร้างสรรค์ในการพัฒนา
งานของสถานบริการให้กว้างขวางยิ่งขึ้น

บทเรียนที่ได้รับ การทำงานทุกอย่างไม่ได้มีความราบรื่นเสมอไป ล้วนแต่มีปัญหาให้เรา
นั้นได้แก้ไขเสมอ อยู่ที่ว่า การแก้ไขปัญหาเหล่านั้นจะดำเนินการแก้ไขปัญหาอย่างไร ตามบริบทของพื้นที่
นั้นๆ และการทำงานเป็นทีมที่ดีและสมบูรณ์แบบที่สุดนั้น คือ การทำงานที่มีความรักความสามัคคี
มองงานทุกงาน และคนทุกคนเป็นองค์รวม มองทุกๆ คนเป็นเพื่อนร่วมงานที่มีประสิทธิภาพ มี
ความสำคัญ และมีศักยภาพในการทำงานเท่าเทียมกันทุกคน

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ ความร่วมมือร่วมแรงร่วมใจจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ในการ
ทำงานโดยใช้ผู้ป่วยเป็นศูนย์กลางด้วยกระบวนการทำงานเป็นทีมที่ให้กำลังใจซึ่งกันและกัน ทั้งใน
โรงพยาบาลเสให้เฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา และเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในเครือข่ายสถานบริการ
ปฐมภูมิของอำเภอเสให้ทุกแห่ง

การสนับสนุนที่ได้รับจากผู้บริหาร / หน่วยงาน / องค์กร ผู้บริหารให้ความสำคัญและ
สนับสนุนการจัดเวทีวิชาการ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การสนับสนุนบุคลากรโดยให้โอกาสในการ
พัฒนาและดำเนินงาน สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ สถาบัน APO และสถาบันรับรองคุณภาพ
สถานพยาบาล ให้คำแนะนำ / อบรม/ติดตามประเมินผล

ตัวอย่างหัวข้อสำหรับการทำวิจัยสถาบัน

กองแผนงานได้รวบรวมหัวข้อสำหรับการทำวิจัยสถาบัน ซึ่งแบ่งเป็น 3 ด้านดังนี้

ด้านนักศึกษา

- การศึกษาความต้องการของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- ความพึงพอใจของบัณฑิตที่มีต่อประสิทธิภาพการจัดการศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- ความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับการให้บริการของสาขาวิทยบริการ จังหวัด...
- คุณภาพการให้บริการการศึกษา: กรณีศึกษาคณะ.....
- ผลสัมฤทธิ์ทางการสอนวิชาความรู้คู่คุณธรรมของมหาวิทยาลัยรามคำแหง
- การศึกษาสาเหตุการออกกลางคันของนักศึกษา
- การศึกษาความต้องการและความคาดหวังของนักศึกษาหลักสูตร.....ด้านการจัด

การศึกษา

- การติดตามผลบัณฑิตคณะ.....
- การใช้ตำรา/เอกสารประกอบการสอนของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง
- ความพึงพอใจของผู้ประกอบการที่มีต่อการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ (RU300) ของ

นักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง

- คุณลักษณะของบัณฑิตสาขาวิชา.....ตามความคาดหวังของนายจ้าง/ผู้ประกอบการ
- แนวโน้มความต้องการบัณฑิตสาขาวิชา.....
- การศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาระดับปริญญา.....คณะ.....ที่มีต่อการให้บริการ

ของงานบริการการศึกษา

- ความคาดหวังในการเป็นบัณฑิตของนักศึกษาคณะ.....
- ความพึงพอใจและความต้องการของนักศึกษาต่อการให้บริการด้านสื่อการเรียนการสอน

ของสำนักเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง

- การศึกษาปัญหาในการทำวิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์ของนักศึกษาระดับ..... มหาวิทยาลัย

รามคำแหง

- การวิเคราะห์จำแนกประเภทปัจจัยที่มีผลต่อการสำเร็จการศึกษาตามระยะเวลาที่กำหนด

ไว้ในหลักสูตร.....ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง

- การศึกษาปัญหาการเรียนกระบวนการวิชา..... ของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง

- ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการให้บริการเทคโนโลยีการศึกษาของมหาวิทยาลัย
รามคำแหง

ฯลฯ

ด้านการบริหาร

- สภาพการบริหารและการจัดการศึกษาของคณะ..... มหาวิทยาลัยรามคำแหง

- การสำรวจสุขภาพจิตบุคลากรคณะ/หน่วยงาน..... มหาวิทยาลัยรามคำแหง

- การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในคณะ/หน่วยงาน..... มหาวิทยาลัย

รามคำแหง

- การวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนักศึกษาคณะ..... มหาวิทยาลัยรามคำแหง

- การวิเคราะห์ข้อมูล ดัชนีชี้วัด ความสัมฤทธิ์ผลของการดำเนินงานประกันคุณภาพคณะ/
หน่วยงาน..... มหาวิทยาลัยรามคำแหง

- ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรคณะ/หน่วยงาน.....
มหาวิทยาลัยรามคำแหง

- ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโครงการ..... มหาวิทยาลัยรามคำแหง

- การวิเคราะห์ต้นทุนต่อหน่วยนักศึกษาคณะ..... มหาวิทยาลัยรามคำแหง ปีการศึกษา

.....

- ภาวะการทำงานทำและคุณภาพบัณฑิตคณะ..... มหาวิทยาลัยรามคำแหง ปี

การศึกษา.....

- ความพึงพอใจของนายจ้าง/ผู้ประกอบการที่มีต่อบัณฑิตคณะ..... มหาวิทยาลัย

รามคำแหง ปีการศึกษา.....

- ความพึงพอใจของบุคลากรมหาวิทยาลัยรามคำแหงที่มีต่อการให้บริการด้านสุขภาพ

-ขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรคณะ/หน่วยงาน

- ประสิทธิภาพการบริหารการเงินคณะ/หน่วยงาน

- แนวทางการลดใช้พลังงานให้มหาวิทยาลัยรามคำแหง

- การวิเคราะห์ภาระงานประจำของบุคลากรมหาวิทยาลัยรามคำแหง

- การประเมินโครงการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ (RU300) มหาวิทยาลัยรามคำแหง

- การประเมินความต้องการด้านการจัดการเรียนการสอน และสภาพแวดล้อมทางการ

ศึกษาของนักศึกษาหลักสูตร/สาขาวิชา.....

- การพัฒนารูปแบบการเพิ่มคุณภาพการจัดการศึกษา สำหรับสาขาวิชา.....

- การศึกษาผลการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพการศึกษาของคณะ/หน่วยงาน

- การศึกษาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของอาจารย์คณะ..... มหาวิทยาลัยรามคำแหง

- การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาสภาพของนักศึกษาคณะ..... มหาวิทยาลัย

รามคำแหง

- การติดตามผลการให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา: กรณีศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง

- ความพึงพอใจของบุคลากรที่มีต่อการจัดระบบรักษาความปลอดภัยของกองอาคาร

สถานที่ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

- ความพึงพอใจของคณาจารย์ที่มีต่อการให้บริการผลิตตำรา ของสำนักพิมพ์มหาวิทยาลัย

รามคำแหง

- ปัจจัยภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรคณะ/หน่วยงาน

.....

- การศึกษาปัญหา/ความต้องการด้านสารสนเทศเพื่อการบริหาร

- ความพึงพอใจของผู้สำเร็จการศึกษาระดับ.....ต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนของ

คณะ/ภาควิชา.....

- การวิเคราะห์ภาระงานสอนของอาจารย์คณะ..... มหาวิทยาลัยรามคำแหง
 - การใช้ประโยชน์อาคารสถานที่คณะ/หน่วยงาน..... มหาวิทยาลัยรามคำแหง
 - การพัฒนาสภาพแวดล้อมการศึกษา เพื่อผลสัมฤทธิ์ที่ดีของนักศึกษา
 - การมีส่วนร่วมในการบริหารขององค์การนักศึกษา
 - ความพึงพอใจของนักศึกษาระดับ..... ที่มีต่อการให้บริการของ.....
 - การพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
 - ความต้องการด้านสารสนเทศของบุคลากรคณะ/หน่วยงาน.....
 - ประสิทธิภาพในการบริหารทรัพยากรของคณะ/หน่วยงาน.....
 - การจัดสภาพแวดล้อมตามความต้องการของนักศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- ฯลฯ

ด้านหลักสูตรและการสอน

- การปฏิรูปการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร.....
 - ความคิดเห็นของนักศึกษาสาขารัฐบาล..... ต่อการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ
- สำหรับบัณฑิตศึกษา
- ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการอ่านสื่อสารสนเทศเพื่อการศึกษาของนักศึกษาคณะ..... มหาวิทยาลัยรามคำแหง
 - การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคมโครงการ..... คณะ.....
 - การประเมินหลักสูตรและติดตามผลบัณฑิตหลักสูตร..... มหาวิทยาลัยรามคำแหง
 - การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนโครงการ..... มหาวิทยาลัยรามคำแหง
 - การพัฒนารูปแบบโครงสร้างความรู้โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
 - การศึกษาความเป็นไปได้ในการเปิดสอนหลักสูตร..... คณะ..... มหาวิทยาลัยรามคำแหง
 - การประเมินประสิทธิภาพการสอนของอาจารย์ คณะ..... มหาวิทยาลัยรามคำแหง
 - การพัฒนาสมรรถภาพการเรียนรู้ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ด้วยกระบวนการปฏิบัติการณ์ในชั้นเรียน
 - ผลสัมฤทธิ์ของผู้ศึกษาแบบ e-Learning ในกระบวนการวิชา.....
 - การพัฒนาระบบ e-Learning เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยรามคำแหง
 - การจัดการเรียนแบบผสมผสานเพื่อพัฒนาการเรียนรายวิชา
 - ผลการจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือวิชา.....
 - การวิเคราะห์จำแนกประเภทปัจจัยที่มีผลต่อการสำเร็จการศึกษาตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร..... ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง
 - ความพึงพอใจของผู้ประกอบการที่มีต่อการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ (RU300) ของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง
 - การศึกษาปัญหาการเรียนกระบวนการวิชา..... ของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง
- ฯลฯ